

Månadsnytt

Årgång 21 - Nr 7 - November 2005

**Sveriges Pensionärsförbund - Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen**

**En resa i historien
längs floden Dnepr
med Ulla och
Jan-Erik Averås.**

Sidorna 6 o 7

**Rapporten
Mineraler och
malmer i Karlskoga
Bergslag med
kommentarer av
Allan Hede på**

Sidorna 8 o 9

**Tio sjöars tur i
Salzkkammergut
med Barbro
Blomberg och
Gunnel Avander.**

Sidan 10

**Om EU,
arbetsmarknaden,
stollerier och
forskarlarm m.m.**

Sidan 14

Hermine Söderberg kan nu titulera sig Riksmästare i bowling sedan hon segrade i damklass nr 2 vid SPF:s Riksmästerskaps-tävlingar i Örebro den 14-15 september.

Sidan 5

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, torsdagen den 24 november.

Distribution, fredagen den 2 december.

Lördagen den 29 oktober kl. 10.00-12.30

Träffen. Allsång med Inga-Lisa, Inger och Klas. Kaffeservering med nybakade bullar.

Måndagen den 31 oktober kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Tisdagen den 1 november kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlingssal. Marianne Torstensson: Bilden av mannen i konserten. Kaffeservering. Medarr: Medborgarskolan.

Kafferepet den 3 november inställt.

Se kommunens pensionärsdag.

Måndagen den 7 november kl. 14.00

Samtalspromenader. Start utanför SPF:s exp.

Lördagen den 12 november kl. 10.00-12.30

Träffen. Föredrag av Rune Karlsson om Karlskogas värmeverk och nya bränslen. Kaffeservering med nybakade bullar.

Måndagen den 14 november kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Lördagen den 19 november kl. 10.00-12.30

Träffen. Kaffestund under gemenskap och prat. Kaffeservering med nybakade bullar.

Måndagen den 21 november kl. 14.00

Samtalspromenader. Start utanför SPF:s exp.

Torsdagen den 24 november kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlingssal. Föreningsinfo. Bibliotekarie Margareta Eklund: Biblioteket inte bara böcker. Kommunens informationsansvarige Anders Björklund: Kommuninformation. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 302 88.

Lördagarna den 26 november och 3 december kl. 10.00-12.30.

Träffen. Utställning av Torsten Palmers akvareller och Ola Olssons sentenser. Kaffeservering med nybakade bullar.

Måndagen den 28 november kl. 14.00

Samtalspromenader. Start utanför SPF:s exp.

Måndagen den 28 november kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Torsdagen den 1 december kl. 14.00

Kafferepet. Träffen.

Tisdagen den 6 december kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlingssal. Program meddelas senare.

Lördagen den 10 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Luciafirande med Rävåsskolans Lucia. Ledare Inger Lundh. Kaffeservering med lussekatter och glögg. (Obs sista lördagen före juluppehållet)

Måndagen den 12 december kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen

Torsdagen den 15 december kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlingssal. Föreningsinfo. Luciafirande med Kulturskolans Lucia. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till 302 40 eller 302 88.

Fredagen den 13 januari. kl. 17.00-21.00

Knutsfest. Solbringen. Förtäring, köttallrik med exotiska frukter. Kaffe och kaka. Dans till känd trio. Pris ca 150:-. Förhandsanmälan till exp. tel. 302 40. Max 90 personer. (OBS! Julfesten inställd på grund av brist på lokal).

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Stig Carlén, Morellvägen 49

Bo Eriksson, Mekanikergatan 6 A

Berit Eriksson, Skrantabacken 32

Göran Thunfelt, Kyrkogårdsgatan 33

Redaktör och ansvarig utgivare: **Bengt Aldén**, tel 370 24, 070-604 51 50. E-post: bengt.alden@comhem.se

Kansli och expedition:

Solbringen, Loviselundsv. 73, 691 31 Kga. Tel 302 40. Öppen vardagar kl. 10-12.

Föreningens ordförande:

Anders Jones, tel 576 18. E-post: anders.jones@telia.com

Föreningens sekreterare:

Ulla Averbås, tel 72 53 00. E-post: ulla.averas@karlskogabredband.se

Föreningens kassör:

Gunnar Nordström, tel 546 79. E-post: gunnar.nordstrom@mailbox.swipnet.se

Föreningens Internet hemsida: www.spf.karlskoga.just.nu

Föreningens postgiro:

94 41 25-4

Tryckning:

Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Årets pensionärsdag

Som framgått av annons i dagspress inbjuder Karlskoga kommun till en pensionärsdag den 3 november med samling i Karlskoga kyrka med bl.a. underhållning av Titti Sjöblom. Efteråt bjuds på kaffe i Källaren. I år krävs dock biljett för såväl kyrkan som kaffet. Biljetter finns dock ännu så länge på vår expedition. Först till kvarn.

Guldkantat medlemskort?

Vid Förbundsstyrelsens senaste möte diskuterades framtagningen av ett medlemskort kopplat till olika förmåner och rabatter för SPF:s medlemmar. Frågan har aktualiserats efter starka påtryckningar från medlemmar. Man ska nu bara pröva några olika utseendemodeller på ett kort och kontakter med olika företag pågår beträffande förmåner och rabatter för medlemmarna.

Friskvård

Biljard. Varje måndag mellan klockan 14-16 kan man prova på att spela biljard på Solbringen. Är du intresserad kan du antingen komma dit eller kontakta Bertil Svantesson tel. 386 13.

Bowling. Bowling är en annan populär motionsidrott för pensionärer. Passar också såväl kvinnor som män. I Bowlinghallen i Nobelhallen kan man på måndagar prova på från klockan 10.00. Klot och särskilda skor finns att låna. För den som sedan vill fortsätta att spela kan man göra det i något av SPF's egna tremannalag som deltar i serietävlingar i PBK Strikes regi.

Beträffande nycklar till Träffen

Om ni behöver låna nycklar till Träffenlokalen meddela detta till expeditionen och uppge då namn, telefonnummer och för vilken kurs eller ändamål ni vill låna lokalen.

Några nycklar är enligt bokningen återlämnade till expeditionen men finns tyvärr inte där. Alla som har nycklar till SPF-Träffen ombedes därför meddela detta till telefon 302 40. Vid övriga frågor gällande Träffen kontakta Tage Mäkitalo telefon 398 94 eller 070 418 44 92.

Terry Voyce en lovordad konstnär

Under de två sista lördagarna i september hade konstnären Terry Voyce en uppmärksammad och lovordad utställning på Träffen med ett 30-tal akvareller med främst landskaps och blommotiv. Som ett tecken på att besökarna uppskattade hans konst kunde man konstatera att snart hade över hälften av hans tavlor sålts.

Terry Voyce.

Som namnet antyder så är Terry Voyce inte svensk från begynnelsen utan engelsman. Till AB Bofors kom denne ingenjör 1976 för att ursprungligen stanna i två år. Men han kom att stanna, dels för att han trivdes här och dels för kärlekens skull när han träffade Tarja som sedan kom att bli hans fru. 1985 startade han ett eget företag som bl.a. utarbetade tekniska handböcker. Det företaget sålde han i slutet av 90-talet och nu kan denne sympatiska nyblivne pensionär mer ägna sig åt sitt akvarellmåleri.

Text o foto: Bengt Aldén

SEB och Karl Thyras

Vi månadsmötet i september hälsade vice ordförande Inge Liljegren välkommen och då särskilt SEB:s nye kontorschef Thomas Eneroth samt hans medarbetare Inga-Lill Soneson, Maj-Britt Lindström, Eva-Klara Åkesson, Lotta Moberg och föredragshållaren Gösta Samuelsson.

Thomas Eneroth har under hösten tillträtt som ny kontorschef på SEB:s kontor i Karlskoga och han presenterade sig själv. Han har tidigare varit

verksam i SEB främst i Stockholm men har nu flyttat till Karlskoga där han har många släktband sedan tidigare. Han ser fram emot en intressant tid som kontorschef och hälsade alla gamla som nya kunder välkomna till banken. Hans mål är att SEB ska erbjuda en hög tillgänglighet för rådgivning och ha en individuell, aktiv och utvecklande bankrelation med sina kunder.

Tomas Eneroth.

Med sig till mötet hade han tagit fyra av kontorets personliga rådgivare för att vi skulle få träffa dem. De presenterade sig själva och en ny bankprodukt – kapitalpension – som kan vara skattemässigt förmånlig nu när arvs och gåvoskatten försvunnit. SPF:are hälsades välkomna in på SEB för närmare information.

Därefter gick ordet till Gösta Samuelsson, en av få ännu levande karlskोगingar, som träffat karlskogaoriginalet Karl Thyras. Gösta berättade fångslande om denne Karl Thyras, som det går så många historier om.

Karl "Thyras" Andersson föddes i Närkes Kil 1879 och kom till norra Karlskoga 1889. Sitt vuxna liv levde han som dräng på olika gårdar hela tiden väster om Möckeln. När han var 21 år avlivade han en ilsken hund som hette Thyras, en i Gud behaglig gärning, som gjorde honom känd på bygden och gav honom hundens namn. Karl Thyras var känd för sin kvicktänkheter och slagfärdighet i munnen. En gång sade någon till honom: "Så här dåligt väder har det inte varit på många år." Karl blev inte svaret skyldig utan det kom direkt: "Det vet jag inget om för jag har bara bott här i två."

När Karl Thyras bodde borta på Aggerud lärde han Gösta hur man öppnar en annans brev utan att det syns genom att lösa upp klistret. Karl – han kallade sig aldrig Kalle – var ju också glad i alkoholhaltiga drycker och när han någon tid jobbade på bryggeriet på Näset kunde han på så sätt till-

Gösta Samuelsson.

skansa sig en och annan pilsner extra. Han var också känd för att vara fåfång och umgicks gärna med kvinnor.

Det var Göstas mamma som tog hand om Karl Thyras under hans sista dagar i livet. På våren 1935 drabbades han av förkylning och lunginflammation, men klarade krisen och kom hem. Han blev dock inte riktigt bra och dog i september 1935. Han jordfästes i Karlskoga kyrka av komministern Bertil Kvick i närvaro av över 1000 personer (en del måste ha stått utanför kyrkan, förf. komm). Genom en insamling ordnad av Karlskoga Tidning kunde Karl Thyras begravas och få en gravvård i norra sluttningen på Skogskyrkogården.

Gösta avtackades för sin berättelse på sedvanligt sätt med en present och månadsmötet avslutades också sedvanligt med dragningarna i kaffelotteriet.

Text och foto: Jan-Erik Averås

Hermine Söderberg Riksmästare i bowling

Den 14-15 september avgjordes SPF:s Riks mästerskap i bowling i Örebro med deltagare från i stort sett hela landet. I en av damklasserna segrade Hermine Söderberg från SPF Karlskoga på 615 poäng och kan därmed titulera sig Riksmästare och fick som tecken på segern en vacker pokal.

Hermine Söderberg.

Gunnar Nygren SPF Karlskoga kom på en mycket hedrande 3:e plats med 691 poäng i herrklassen födda 1929 och tidigare. Karl-Gustav Gustavsson, Karlskoga kom på 18:e plats med 593 poäng bland herrar födda 1930-1934.

I lagtävlingen hamnade Karlskogalaget med de tre spelarna Söderberg, Nygren och Gustavsson på en 9:e plats med 1899 poäng. Gratulerar.

Bror Segerström still going på motorcykel

Tisdagen den 4 oktober berättade Bror Segerström för ett 40-tal Vetgiriga om sitt liv som tävlingsförare på motorcykel.

Den minnesgode läsaren av Månadsnytt kanske erinrar sig att i nummer 3/2003 återfanns en längre artikel om Bror Segerström. Men för nya

Bror Segerström.

läsare vill vi gärna återge Brors berättelse vid Vetgirigas träff som kompletterades med foton och sportreferat.

Bror föddes som mellanbroder till Curt och Olle. När den äldre brodern Curt började tävla på motorcykel blev även Bror intresserad och började som junior 1946 med starter i backetävlingar bl.a. i den berömda Mosserudsbacken.

Det blev också starter i jordbanetävlingar. Jordbanetävlingarna kördes på en tusenmeters rundbana och var en föregångare till nutidens speedway. Han startade också i många isbanetävlingar och senare i speedway. 1949 värvades han till Kumla indianerna där den legendariske "Kumla-Frasse" blev något av en mentor. När den nya speedwaybanan i Kumla invigdes uppgick publiken till otroliga 23.000!

- I speedway räknades jag ett tag bland de tio bästa förarna i landet och i isracing bland de fyra bästa, berättade Bror med viss stolthet.

En tidningsrubrik från början av hans karriär löd "Segerström sensationskörde och slog nordiska mästaren". 1947 blev det åtta segrar av tio starter och totalt under den aktiva karriären som sträckte sig mellan åren 1946 till 1954 blev det 250 segrar! Inte dåligt.

Efter sejouren i Kumla tävlade Bror med Karlskoga Motorklubbs lag Kanonerna tillsammans med bl.a. Ewert Hägg, John Rohm, Kurt Segerström Bengt Håkansson.

Som pensionär blir han nu varje år inbjuden att delta i de träffar som Svenska Speedwayförarens förening med Veteransektionen och Motorhistoriska klubbens rundbanesektion arrangerar för äldre förare. De får då bl.a. av försäkringsskäl inte köra

vanliga tävlingar utan det blir mer starter av uppvisningskaraktär.

Dessutom blir det under sommarhalvåret varje vecka utflykter på motorcykel tillsammans med andra likasinnade äldre gentlemän och kvinnor.

För sin intressanta berättelse avtackades Bror med livliga applåder och Per Leksell överlämnade en liten present.

Text o foto: *Bengt Aldén*

Ordföranden Anders Jones 70 år

Även till synes mycket ungdomliga personer uppnår ibland den aktningsvärda åldern av 70 år. Och det var det som vår ordförande Anders Jones gjorde den 18 oktober.

Samma dag avhölls ett styrelsemöte under ledning av vice ordförande Inge Liljegren därför att Jones då hade öppet hus i sitt hem. Men stora delar av styrelsen passade efter styrelsemötet på att uppvakta jubilarerna med en blomma och ett hårt paket i familjens hus på Sintrarevägen 4.

Anders Jones.

Anders Jones är sedan många år en hängiven motorcyklist. Detta intresse har också gått i arv till sonen Niklas som sedan något år driver en mc-affär och serviceverkstad för motorcyklar. Det har gjort att Anders numera är mer eller mindre fullt sysselsatt med att hjälpa till i sonens företag Jones Racing Center på Hangarvägen. Detta är främsta anledningen till att han hotat med att avgå som ordförande vid nästa årsmöte. Vi får dock hoppas att han går att övertala. Men förutom familjen med barn och barnbarn har han många andra järn i elden som Karlskoga Bergslags Tekniska Förening, Bifrost, Karlskoga motorveteraner, Nobel museets vänner, Gärdebyns Bysamfällighet för att nu ta några exempel.

En resa i historien längs floden Dnepr

Majestätiskt reser sig statyn Moder Ukraina vid floden Dneprs strand i Kiev för att hälsa oss välkomna ombord på M/S Marskalk Kosjevoj för en tolv dagars lång resa i historiska trakter från Kiev till Krimhalvön vid Svarta Havet.

Staden Kiev grundades redan på 400-talet av tre bröder och deras syster och staden fick sitt namn efter den äldste brodern, Ky. Den byggdes liksom Rom på kullar och på dessa bodde under stadens guldålder, 1000 – 1100-talen, de rika furstarna i ståtliga palats omgivna av utsmyckade kloster.

Den främste av dem var Yaroslav den vise, som var gift med Olof Skötkonungs dotter Ingrid och både han och hela hans familj var välutbildade och hade många kontakter med andra europeiska länder. Invånarantalet var vid denna tid större än det i både London och Paris. Men Kiev kom att under många århundraden härjas av bl. a. mongoler, tartarer, turkar och polacker och i augusti 1941 invaderades staden av den tyska armén.

Över en halv miljon sovjetiska soldater blev dö-

dade och i de två koncentrationslägren dog omkring 100 tusen människor, många av dem judar. 80 % av befolkningen var hemlös då den röda armén återtog Kiev i november 1943. Eftersom staden så effektivt hade hindrat den tyska armén att nå Moskva har den blivit utsedd till s.k. hjältestad.

Dagens Kiev är en vacker stad belägen på båda sidor av floden Dnepr, som är Europas tredje längsta flod vid sidan av Volga och Donau. Vi fascinerades av den stora sevärheten St:a Sophias katedral, som från början var byggd i bysantisk stil men som på 1600-talet byggdes om i barockstil med 21 kupoler i guld och blått. Den innehåller världens äldsta samling av fresker och mosaiker och alla är i original från 1000-talet med den sex meter höga Jungfru Maria- mosaiken i centrum.

Vi besökte också St. Michaels kloster, som fått sitt namn efter Kievs skyddshelgon. Klostret byggdes 1108 men förstördes helt 1996 under Sovjet-tiden. Först 2001 kunde det öppnas igen i rekonstruerad form. Uppbyggnaden blev möjlig tack vare

Vid Dneprs strand är statyn över Kievs grundare målet för många brudpar, som efter vigseln lägger brudbuketten där.

I centrala Kiev reser sig med sina guldkupoler S:t Michaels kloster, nyrenoverat men ursprungligen byggt 1108.

stora donationer och genom att arkitekter hade gjort noggranna mätningar och ritningar innan förstörelsen ägde rum. Man hann också rädda många av mosaikarbetena och målningarna och dessa förvaras idag i original på museer i Moskva och St Petersburg.

Grottklostret Lavra i södra delen av Kiev är fortfarande en helig plats dit alla rättrogna ortodoxa pilgrimer vallfärdar minst en gång i livet. Det har spelat stor roll genom århundraden som centrum för kultur och undervisning. Man tror t ex att historikern Nestor skrev sin berömda krönika här. Här bildades det första universitetet i östra Europa och här byggdes det första sjukhuset. Dess grundare finns avbildad på en bronsplatta och än idag vallfärdar många dit för att få bot vid olika sjukdomar.

Klosterområdet består av två delar där den övre är en museidel med många vackra kyrkor med ståtliga guldgänsande kupoler. En av dessa är katedralen Dormition tillägnad Jungfru Maria och den är både gammal och ny. Den byggdes första gång-

en 1077 men har många gånger förstörts av inkräktare. Sista gången var under andra världskriget då den sovjetiska armén minerade och sprängde den i luften. För bara sju år sedan var den fortfarande en ruin men 1998 påbörjades återuppbyggnaden och vi kunde vid vårt besök uppleva en mässa. Vi noterade att det inte förkommer någon musik utan bara körsång och deltagarna i mässan står upp under hela gudstjänsten eftersom det inte finns några bänkar eller stolar.

Den nedre delen av Lavra är den heligaste platsen och dit får man inte komma utan att ha täckt huvud och axlar. Vi besökte de berömda grotterna utrustade med stearinljus för att kunna lysa oss fram i de trånga gångarna där mumifierade munkar täckta i broderade mantlar ligger i glaskistor. De rättrogna som besöker dessa grottor tror fortfarande att mumierna har helande kraft.

I nästa nummer berättar vi om fortsättningen på vår resa längs floden Dnepr.

Text: Ulla Averås. Foto: Jan-Erik Averås

MINERAL OCH MALMER I KARLSKOGA BERGSLAG

I Jernkontorets och Riksantikvarieämbetets skriftserie Atlas över Sveriges Bergslag finns en rapport om Karlskoga Bergslag. Rapporten ger en sammanställning över bergshistoriska lämningar i Karlskoga, Degerfors och Bjurtjärns socknar. Totalt finns drygt 80 lämningar, varav 41 utgörs av gruvområden/stenbrott, 15 av hyttområden och 5 av hammarområden. Undertecknad har läst rapporten och kommenterar nedan några av de gruvområden/stenbrott som behandlas i rapporten samt lämnar en del kompletterande uppgifter.

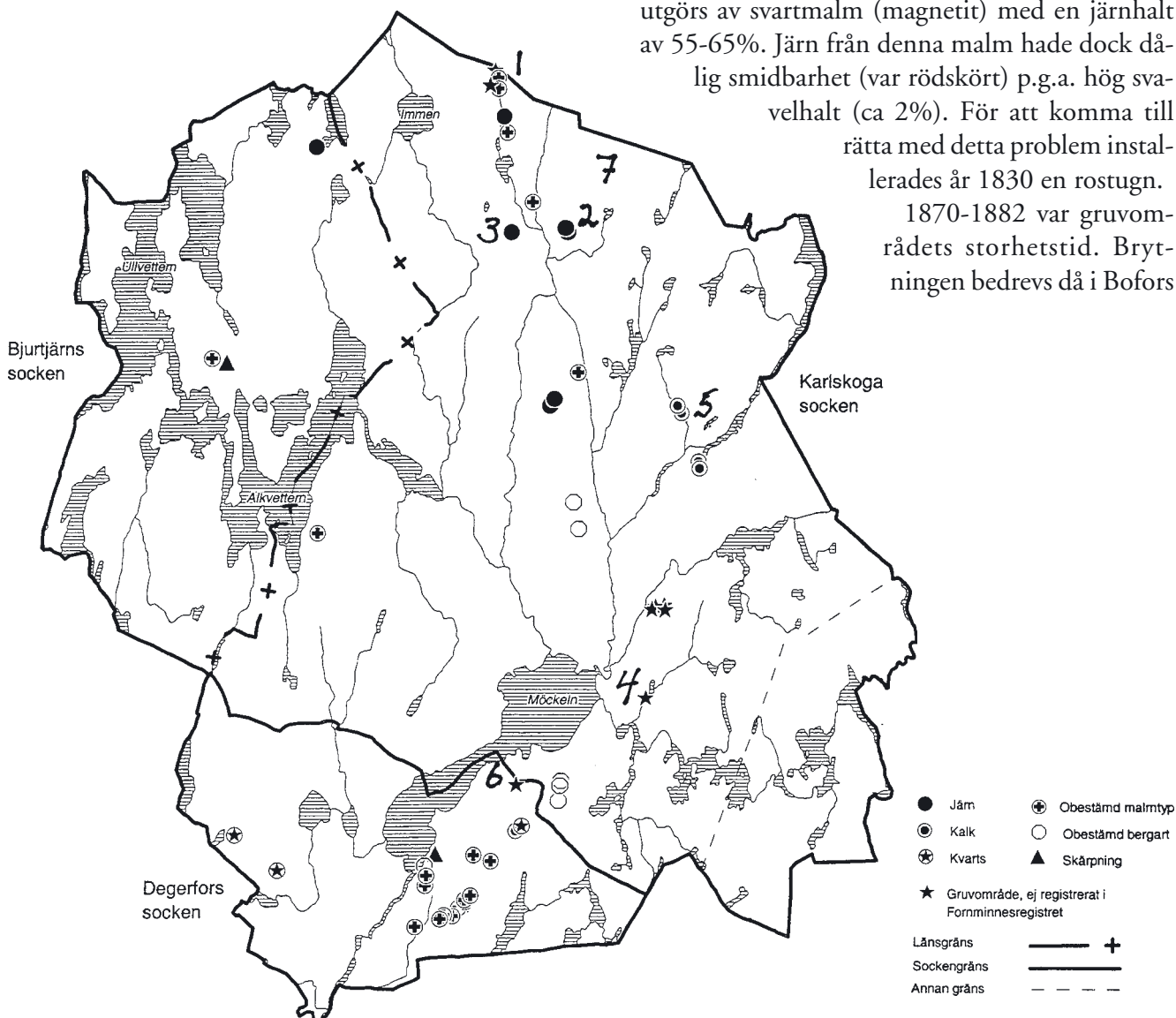
Av vidstående bild framgår samtliga gruvområden, stenbrott och skärpningar som finns i Karlskoga Bergslag enligt rapporten samt typ av malm

och mineral som brutits. I många fall saknas dock tyvärr uppgift om detta, vilket gjort att jag börjat komplettera rapporten med dessa uppgifter samt en berggrundsbeskrivning. Några ur geologisk synvinkel speciellt intressanta områden (markerade 1-7) kommenteras nedan.

Område 1 är intressant med tanke på att man här i slutet av 1600-talet bröt en malm bestående av silverhaltig blyglans och zinkblände i dolomit. I Silverhyttan ca 3 km söder därom försökte man från denna malm utvinna silver men med klint resultat varför silververket byggdes om till masugn.

Malmhöjdsgruvorna (2) är de viktigaste järngruvorna inom Karlskoga Bergslag. I dessa gruvor har brutits järnmalm sedan 1600-talet. Malmen utgörs av svartmalm (magnetit) med en järnhalt av 55-65%. Järn från denna malm hade dock dålig smidbarhet (var rödskört) p.g.a. hög svavelhalt (ca 2%). För att komma till rätta med detta problem installerades år 1830 en rostugn.

1870-1882 var gruvområdets storhetstid. Brytningen bedrevs då i Bofors

och Carlsdals regi. Totalt bedöms 300.000 ton järnmalm ha uttagits från detta område. 1945 förvärvades gruvområdet av Gerhard De Geer vid Lejsjöfors Bruk, som hade förhoppningar om att kunna återuppta järnmalmsbrytningen och även kanske hitta ädlare malmer. Efter ingående undersökningar konstaterades att det fanns 70.000 ton högvärdig järnmalm kvar men inga ädlare malmer. Dessa resultat var inte tillräckligt intressanta för en förnyad malmbrytning. Av övriga järngruvor inom Karlskoga Bergslag av betydelse kan nämnas gruvan norr om Östra Kärne (3).

Område 4 (sydväst om sjön Tolen) är geologiskt intressant. Berggrunden är här mycket komplex. Leptit, granit och starkt metamorfiserade bergarter innehållande bl.a. mineralen granat och cordierit finns inom en radie av 500 m runt Tolens sydspets. I berggrunden finns dessutom magnetkis (magnetisk järnsulfid) som förklarar den stora positiva magnetiska avvikelser i förhållande till det jordmagnetiska fältet. Någon malmbrytning verkar dock inte ha skett i detta område trots gruvmarkeringen på bilden.

Det finns flera kalcit- och dolomitbrott i det

kalkstensbälte som löper från Kroktjärn via Öfälla och Utterbäcken nästan ned till Immetorp. Det kan vara intressant att notera att huvudparten av kalken till Granbergsdals hytta hämtats från kalkbrottet 1 km N om Öfälla (5).

Längs Möckelns östra strand är berggrunden uppbyggd av en sandsten som bildades för ca 700 miljoner år sedan över stora områden i syd och mellansverige. I skydd av Kilsbergen har Möckelnsandstenen överlevt erosionen från luft, vatten och is medan den i övrigt är nästan helt borta (finns fläckvis runt Vättern och på Visingsö). Det finns flera stenbrott inom detta sandstensområde. Sandstensbrottet vid Knutsbol (6) bedöms ha varit det viktigaste. Bl.a. har Bofors hämtat sandsten till sitt gjuteri från detta brott.

I övrigt bör noteras den förhållandevis höga uranhalt (mer än 10 g/ton) hos graniten söder om Jungfruboda (7). I dagsläget är detta en alldeles för låg halt för uranbrytning men i en avlägsen framtid kan möjligen en sådan granit bli en intressant urankälla för eventuella Bridreaktorer efter att alla rikare uranmalmer utnyttjats.

Text: Allan Hede

SKA DU SÄLJA DITT HUS?

MED VÅR SÄLJARFÖRSÄKRING SLIPPER DU DYRA EFTERRÄKNINGAR.

Som säljare av din villa är du ansvarig för fel som upptäcks hela tio år efter att du har sålt huset. För att undvika obehagliga överraskningar har vi därför en särskild Säljarförsäkring. Den omfattar en professionell besiktning och ger dig ett ekonomiskt skydd under de tio år som du ansvarar för dolda fel, dvs fel som varken du eller besiktningsmannen lyckats hitta. Besiktningen innebär även att vi kan sätta etiketten Varudeklarerat på ditt hus. Det gör att ditt förtroende som säljare ökar och ditt hus blir mer attraktivt.

Försäkringsgivare: *Anticimex försäkringar AB*

SVENSK FASTIGHETS FÖRMEDLING

Bergsmansgatan 4, Karlskoga

Tel: 0586-552 00

E-post: sf.karlskoga@svenskkfast.se

www.svenskkfast.se

Tio sjöars tur i Salzkammergut i Österrike 1-8 september

Tidigare har vi gjort två cykelturer, varav en längs floden Donaus stränder till Wien och en runt Bodensjön. På de två tidigare turerna var vi fyra "flickor", men nu var det bara Gunnel Avander och undertecknad som hade möjlighet att delta.

Vi köpte av företaget EUROBIKE ett cykelpaket, som innehöll hotellrum med frukost, bagagetransport, utmärkta 7-växlade cyklar, kartor, turbeskrivning på tyska eller engelska, båt-tur på Attersee, tåg Ebensee-Obertrum och cykeltransport St Gilgen-Küleiten.

Utgångspunkten för turen var Salzburg, så dit fick vi ta oss på egen hand. Det billigaste alternativet visade sig vara att flyga från flygfältet i Västerås med flygbolaget Ryanair till Luton utanför London, buss från Luton till Stansted och därefter flyg från Stansted till Salzburg i Österrike.

Första dagen på cykelturen började utan backar utefter floden Salzach till Oberndorf, där melodin Stilla natt komponerats. Turbeskrivningen var utomordentligt detaljerad, så det var bara att läsa vad som komma skulle. "Genom Reitsberg 350 meter lång stigning, i riktning Perwang 600 meter lång uppförsbacke och därefter ytterligare 500 meter stigning". Det var bara att stiga av cyklarna och pustande gå uppför. Men ansträngningarna betalade sig för det mest hänförande landskap bredde ut sig nedanför oss.

Vi fortsatte sedan vår cykelfärd som genom ett sagolandskap eller en vacker film, eftersom vi färdades längs småvägar med förtrollande byar och på skogsvägar, där tidlösa och cyklamen blommade utefter vägkanterna.

Dagsetapperna blev mellan fyra och sex mil, så vi hade möjlighet att stanna ett par timmar på intressanta orter och besöka kyrkor och kloster och andra sevärdheter. Hallstatt gjorde nog starkast intryck. Det är en liten mycket gammal stad på en strandremsa vid Hallstättersee och där förekom-

Gunnel Avander och Barbro Blomberg i Schleedorf framför den ko som osttillverkaren Salzburger Käsewelt har placerat vid sin fabrik. Besökare erbjuds visningar, avsmakning och försäljning av deras produkter.

mer ingen biltrafik. I benhus förvaras skallarna av de avlidna, för det finns ingen plats på kyrkogården. Blommor och namn och årtal är målade på dem!

Inte en droppe regn föll på hela veckan, så vi stannade och badade förstås. +20-21 grader i vattnet. När vi ibland stannade till utefter väggkanten för att studerade kartan, stannade ofta någon förbipasserande och frågade om vi behövde hjälp.

Den sista dagen hade vi en oanad påfrestning. För att slippa en starkt trafikerad väg ingick en "hike" uppför ett berg. Cyklarna ställdes under tiden på en parkeringsplats utanför St Gilgen. Sedan vidtog en promenad på en dryg timme uppför på en smal, stenig brant utan räcke med ett stup nedanför. En mardröm för en som jag som har svindel och jag höll därför Gunnel krampaktigt i handen.

Under tiden hade våra cyklar transporterats med bil upp till toppen. Sedan kunde vi "frihjala" nerför en halvmil. På eftermiddagen kom vi till Hellbrunn och Salzburg där vi kunde njuta av Salzburgerockerln, en berömd dessert, och flanera bland sevärdheterna.

Detta var utan tvekan den mest lyckade cykelresa vi gjort. Allting klaffade. Vi färdades genom en underbar natur med en intressant kultur. Turen var också välplanerad med utmärkta inkvarteringar, mycket lättrampade cyklar och vackert väder, som gjorde att vi på kvällarna kunde njuta av wienerschnitzel eller forell på hotellens trädgårds-serveringar.

Den här gången hade vi heller inte ont i bakken . . .

Text: Barbro blomberg

Vill Du vara med på våra samtalspromenader?

Vi startar måndagen 7 november kl. 14.00 och samlas på gården utanför SPF:s expedition Loviselundsvägen 73. Sedan går vi tillsammans 2-4 km. Kanske någon kan berätta något om de ställen vi går förbi. Visar det sig att intresse finns fortsätter vi den 14, 21 och 28 november.

Ingen anmälan behövs. Ta med gångstavar om du vill. Vi avslutar med kaffe på Solbringan för dem som vill.

Kontaktperson Lennart Magnusson. Tel 0586 562 22. Ring gärna om du har några frågor.

Allmänna föreläsningar vid Karlskoga lasarett. Föreläsningssalen.

Onsdagen den 9 november kl. 18-20.

”Vi är stenåldersmänniskor i kropp och själ, men vi har en modern livsstil”. Föreläsare: Överläkare Janos Kolb.

Onsdagen den 16 november kl. 18-20.

”Livsstil och psykisk ohälsa”. Föreläsare: Överläkare Janos Kolb och kurator Gunilla Linde.

Onsdagen den 23 november kl. 18-20.

”Fysisk aktivitet som sjukdomsbehandling”. Föreläsare: Distriktsläkare Lillemor Nyberg.

Onsdagen den 30 november kl. 18-20.

”Hur påverkas hälsan av vår livsstil” Frågestund för allmänheten. Moderator: Rose-Marie Rosengren. Panel: Sjukhusdirektör Leif Weiner, kirurgöverläkare Janos Kolb, medicinöverläkare Nanika von Hofsten, onkologöverläkare Mats Breivald, distriktsläkare Lillemor Nyberg, tandläkare Jan-Olof Forsling.

Förbundsinfo om en statlig utredning om högre moms

Vi har fått många brev och uppringningar från oroliga pensionärer som har läst i tidningarna att man vill höja mervärdesskatten (moms) på livsmedel.

Det är en statlig utredning som lagt ett förslag som går ut på att man skall införa en enhetlig moms på 21,7 procent.

För närvarande är momsen indelad i tre grupper:

1. En allmän moms på det mesta vi köper den kallas ”Normalskattesats” och är på 25 procent.
2. En lägre skatt på 12 procent tas ut för livsmedel, hotellrum, och en del konstverk mm.
3. Den lägsta skattesatsen är på 6 procent och betalas för böcker, tidningar, biljetter till kulturella föreställningar, idrott och personbefordran.

Utredningens förslag innebär att man helt slopar de nuvarande tre skattesatserna och i stället ersätter dessa med en gemensam skattesats på 21,7 procent. Utredningen har dessutom utrett förutsättningarna för att momsbelägga en del varor som nu är momsbefriade, t.ex. menar man att alla läkemedel bör ha samma skattesats som övriga varor.

Sveriges Pensionärsförbund har protesterat mot förslaget som vi anser är orättvist och särskilt hårt drabbar människor med små inkomster.

Även om regeringen har meddelat att förslaget inte kommer att leda till någon ändring av mervärdesskatten kommer förbundet att i sitt remissvar på det bestämdaste protestera mot utredningens förslag.

För SPF Olof Johansson

**Välkommen
till oss!**

**Öppet alla dagar
8-21**

KARLSKOGA & DEGERFORS

KARLSKOGA
KOMMUN

Pensionärsdagen 2005

Karlskoga kommun och pensionärsorganisationerna inbjuder pensionärer som bor i Karlskoga till pensionärsdagen 2005.

Torsdagen 3 november kl 14.00

Plats: Karlskoga kyrka

Framträdande av

Titti Sjöblom

Anmälan/hämtning av biljett gör du hos din pensionärsorganisation! Tillhör du ingen organisation kontakta Gunilla Palmqvist, tel 61954.

OBS! Antalet biljetter är begränsat!

Därför gäller devisen "först till kvarn . . ."

Efter konserten bjuder Karlskoga kommun på fika i närliggande lokaler. Var anges på den biljett du får.

Välkommen!

Karlskoga kommun

LÅS NYCKLAR LARM

**Bergsmansgatan 19
Box 257, 691 25 Karlskoga**

Telefon **0586-303 20**

Telefax **0586-530 67**

Nu även öppet lördagar 10-13

MAJ-BRITT LINDSTRÖM
Privatrådgivare
0586-77 58 09
majbritt.lindstrom@seb.se

LOTTA MOBERG
Privatrådgivare
0586-77 58 12
lotta.moberg@seb.se

EVA-KLARA ÅKESSON
Privatrådgivare
0586-77 58 13
eva-klara.akesson@seb.se

INGA-LILL SONESSON
Privatrådgivare
0586-77 58 08
inga-lill.sonesson@seb.se

www.seb.se

Nära personlig rådgivning

Du som har ett stort behov av finansiella tjänster och väljer att samla dina affärer hos SEB, får tillgång till en licensierad rådgivare som du kan kontakta i alla frågor som rör din privatekonomi, varje dag.

En nära personlig relation är den säkraste vägen till förtroende och ett ekonomiskt upplägg som passar just dig. Det är vår övertygelse.

Box 179, 691 24 Karlskoga, Alfred Nobels torg 16, Tel 0771-365 365, www.seb.se

SEB

Något om Allhelgonahelgen, enkannerligen år 1520

Sammanställt av Bertil Edling

Med november månads inträde närmar sig obehagligt vintern och månaden kallas också i Bondepraktikan inte för inte för vintermånad. Ordstävret sade nämligen *"Om inte vintern kommer vid Helgamäss skridande kommer den vid Andersmäss ridande"*. Helgamäss var det gamla namnet för Allhelgonahelgen. Vintervädrets fortsättning kunde man utläsa siste november, Andersmäss, enligt talesättet: *"Om stubben bär hatt Anders mässenatt är vintern satt och står sig till Vaffenatt"* eller på nusvenska: om marken och stubbarna är snötäckta 30 november ligger kylan och vintern kvar till Marie Bebådelsedag.

Månaden inleds med två helgdagar som ofta förväxlas med varandra. Det är Allhelgonadagen och Alla Helgons dag. **Allhelgonadagen** har sin fasta plats i kalendern den 1 november varje år. Den firades sedan 800-talet till minne av kyrkans helgon.

Gustaf III tyckte dock att vi hade för många helgdagar och gjorde därför i början på 1770-talet en helgdagsreform och strök många helger i vår almanacka, bl.a. just Allhelgonadagen som alltså numera är en vanlig vardag och en av de få namnsdagslösa dagarna i almanackan. Allhelgonadagen flyttades till söndagen och på 1950-talet beslöt man att förlägga den till lördagen och kalla den **Alla Helgons dag** och göra den till en riktig helgdag så att alla fick ett par dagars ledighet i höstrusket. Det är denna helgdag som blivit en vacker gravsmyckningsdag med levande ljus fladdrande i novembermörkret

En märklig avart av Allhelgonafirandet är **Halloween** från engelskans All Hallows Eve, d.v.s. Alla helgons kväll och som efter amerikanskt mönster firas 31 oktober. Men det är egentligen en förkristen keltisk högtid som europeiska utvandrare främst irländare tog med sig till USA. Den står i skarp kontrast till de gamla svenska allhelgonatraditionerna med ett stillsamt högtidlighållande och tid till eftertanke!

Om en annorlunda Allhelgonahelg kan våra krönikor berätta för år 1520. Då utspelades nämligen **Stockholms blodbad** eller slutfasen i det nordiska förbund som kallas Kalmarunionen. Denna hade börjat bra med drottning Margareta (år

1397), men snart uppstod motsättningar och stridigheter mellan danskar och svenskar.

Från skolan minns vi berättelserna om Engelbrekt, Sten Stures död på Åsundens is o.s.v. På hösten 1520 hade den danske kungen Kristian II krossat svenskarnas motstånd och utropat sig som Sveriges arvkung. Kröningen följdes av festligheter på Stockholms slott för gräddan av landets förnämsta kretsar och allt var glädje och gamman.

Men på den tredje dagen fängslades alla och anklagades för "kätter mot romarkyrkan". Straffet för detta var döden. Avrättningen ägde rum på Stortorget. De döda kropparna fick ligga kvar flera dagar. Sedan släpade man dem till ett stort bål på Södermalm. Kungen lät också gräva upp Sten Stures döda kropp och bränna upp den med de andra. Man beräknar att omkring 100 personer fick sätta livet till denna Allhelgonahelg. "Blodbadet" blev den händelse som definitivt gjorde slut på Kalmarunionen och dess målsättning om "en evig fred" mellan de nordiska länderna.

Bild från den s.k. blodbadsplanschen visande likbålet på Södermalm. I tunnorna ligger biskoparnas huvuden fortfarande med sina spetsiga biskopsmössor.

Post scriptum: enligt dagens historieuppfattning har jag avstått från att tillvita Kristian II att vara "tyrannisk" och ej tagit med historien om biskop Brasks s.k. "brasklapp", ty den anses numera tämligen osannolik.

Om EU arbetsmarknaden, strollerier och forskarlarm m.m.

När vi för ett antal år sedan gick och röstade om EU tillhörde jag ja-väljarna. Enfaldigt nog trodde jag, att det här skulle bli jättebra för gamla Sverige. Vi skulle bl.a. få en rörlig arbetsmarknad – våra unga skulle t.ex. kunna söka jobb och utbildning var som helst inom EU-området.

Och nog har arbetsmarknaden rört på sig! Flera av våra största företag lägger helt sonika ner sin tillverkning i Sverige och flyttar den till Kina, Baltikum, Portugal eller andra låglöneländer – det blir billigare så.

Nå, vi är inte ensamma och man kunde ju hoppas att EU i ett läge som detta då några av medlemsländerna dras med en enorm arbetslöshet skulle dra igång stora åtgärder. Hittills har ju sådana lyst med sin frånvaro och det enda vi som enskilda medborgare sett av EU:s verksamhet är rakare gurkor, standardiserad jordgubbsstorlek och smalare toa-papper!

Senaste strolleriet från EU: Fr.o.m. 2006 skall alla hästar i Sverige ha ett eget pass! Jag undrar om det skall finnas foto och får hästen le på fotot (det får ju inte vi människor på de nya passen).

Eller skall hästen ha ett sådant där gult chips i örat som kossorna har sedan ett antal år?

Får hästen skjutas om den vid kontroll saknar öronchips? Ni minns väl kossorna i Dalsland som saknade detta attribut och sköts på fläcken där de gick fredligt betande i sin hage.

12-åringen i min familj är orolig för sin häst och följer utvecklingen noga. Vi får väl se! Klart är att vi får inrikta oss på stor pappersexercis och åtföljande kostnader.

F.ö. innehåller tidningarna varje dag s.k. larmrapporter om livsmedel vi bör ta avstånd ifrån. Att läsa om de olika transportturererna som t.ex. den köttfärs vi handlar utsätts för och tillsatserna av kemikalier den får för att behålla sin röda färg är skrämmande!

Kyckling? Glöm det. Är det inte salmonellavarning så skräms vi av den s.k. fågelinfluensan. Fisk

från Västerhavet bör vi undvika – Östersjöfirrarna är än så länge godkända.

Nu kommer det hemskaste: Expressen den 18 oktober har följande rubrik på första sidan:

”Forskarlarm – hudätande svampar sprids i kuddar och orsakar svåra sjukdomar”! Det är ett forskarlag i Storbritannien som konstaterat att innehållet i våra huvudkuddar kan ha miljoner svampar – aspergillus – som bl.a. kan ge lunginfektioner, astma och allergier.

Rådet för att skydda sig är att bara använda dunkuddar (är dom sponsrade av någon sängklädesfabrikant?) och att tvätta kuddarna – ofta!

Inte ens i sin paulun kan man med andra ord känna sig riktigt lugn och trygg!

Varje gång den här typen av varningar dyker upp (och det är mest varje dag) så tänker jag så här: Så skönt det är att man har blivit så här gammal och klarat livhanken, trots allt man stoppat i sig under årens lopp. Det går nog ett tag till!

Vi kan ju istället gå ut och njuta av detta härliga höstväder för än så länge har inga forskare varnat för frisk luft. Men det kommer nog, för forskningsobjekten börjar bli allt konstigare – nej, lägg anslagen på Cancer / Aids / Hiv-forskning istället och låt oss aningslösa människor utan rädsla sova gott på våra huvudkuddar!

Hej då

Ulla C

Det står i tidningen
att socker och tobak
hör ihop, så det är
väl bäst att
jag tar en kola.

Ur
Gunilla Dahlgrens
LILLA
FRUNTIMMERS
BOKEN

Novembersolen sin belysning sänker
Och alla färger börjar gå i grått
Vi känner att till vägens slut vi nått
Ej ens reflexer ifrån sidan blänker.

Men sommarminnen i bagaget dränker
Besvären med tristessens usla lott
En domsöndag ger kanske sonat brott
Rekonstruktion av ett samvete skänker.

När mörkret står som tätast utan mönster
Adventets stjärnor tänds i många fönster
Till tecken på att något stort skall ske.

Ty ljusgirlingerna på torg och gator
Effektfullt välkomnar en triumfator
När julens månad sedan gör entré

(En akrobatisk sonett)

K.G.

Ur boken manligt

Den som inte gör dumheter när han är ung,
han gör dem när han blir gammal.

Vi gör alla misstag i livet.
I efterhand är många av dem roliga .

- Nej men är du fortfarande hemma?
Jag trodde att du skulle resa utomlands.
- Det trodde jag också, men det blev bara dags-
böter.

Skrivbordet är för många –
en papperskorg med lådor.

Tecken på att man börjar bli gammal:
- Man håller inte längre in magen när en ung
och attraktiv kvinna kommer in i rummet.
- Man är stolt över sin gräsklippare.
- Man tittar på matsedeln, innan man tittar på
servitrisen.

Det är skönt att gå i pension när man är aktiv,
frisk och har god ekonomi.
Men under sådana förhållanden skulle det vara
skönt att arbeta också.

Vår vandring här på jorden är kort.
Den börjar när man är något år och slutar när
man skaffar sig bil.

Menige Karlsson blir
rapporterad för upp-
studsighet och kom-
panichefen håller
förhör:

- Är det sant att
Karlsson kallat furi-
ren för träskalle?
Nej kapten. Jag sade
bara: Sätt på dej hjä-
lmen för nu kommer det en hackspett.

Herrskapet Persson var på bussresa. Fru Persson
hade fönsterplats och satt och beundrade omgiv-
ningen och naturen. När bussen körde över en bro
under vilken det låg ett idylliskt vattendrag fråga-
de frun:

- Där går en å och jag undrar vad den heter?
Herrn satt försjunken i en tidning men svarade
ändå:
- Det vet jag inte, men förra gången bussen stan-
nade gick det också en å och han hette Gustavs-
son.

Hos bästa väninnan.

- Din mans svartsjuka har alltså ingen som helst
grund?
- Nej, han misstänker fel person.

*Fastän det är väldigt
gott att äta honung
så finns det ett
ögonblick alldeles innan
man börjar äta den,
som nästan är
ännu bättre.*

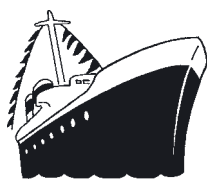
Nalle Puh

SPF:s resekommitté inbjuder till

Fågelhandlaren. Säfte Operan

27 november. Pris 625:-

Bussresa, kaffe, biljett till föreställningen samt middag.

Julkonsert i Nora kyrka i samband med julmarknad i Nora stad, julbord på Nora stadshotell

3 december. Pris 490:-

Bussresa t&r. Fulltecknad endast återbudsplatser.

Skönheten och odjuret på Göta Lejon i Stockholm

18 februari 2006. Pris 890:-

Teaterresa med buss, parkettbiljett till föreställningen, kaffe med rejäl macka på hemresan.

Planeringen för vårens övriga resor pågår och omfattar bl.a.

En 3 dagars resa till Öland.

En teaterresa.

En resa i Värmland med aktuellt runt Arvika med besök på Rackstamuseét med kaffepaus, Brunskogs kyrka med sin altartavla av Ingemar Löf, besök på Hagegården, lunch. Besök på Klässbols väveri om tiden räcker till.

Sommaren kring Frykensjöarna med besök hos Alma Lööf eller Lars Lerins fantastiska akvarellutställning i Munkfors, besök hos Bengt Berg och hans förlag. Kaffepaus och lunch.

Troligen arrangeras också en resa i Närke med intressanta resmål.

Närmare detaljer och priser om dessa planerade resor presenteras senare.

Är Du intresserad hör av Dig till resekommittén eller till expeditionen.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med oss i Resekommittén:

Sickan Andersson tel. 140 03 • Ingmar Carlsson tel. 390 08 • SPF:s expedition tel. 302 40.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition: Medtag jämna pengar.